

АВТОРСКА СПРАВКА И РЕЗЮМЕТА

На научните трудове и приноси

На гл.ас. д-р **Калоян Иванов Дамянов**

за участие в конкурс за академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 1.Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика), в катедра „Педагогика“, Факултет по обществени науки, Университет „Проф.д-р Асен Златаров“ - Бургас, обявен в Държавен вестник, бр.91 от 29.10.2024г.

Настоящата справка е изготвената въз основа на научната продукция, която обхваща научни трудове, публикации, участия в научни форуми и изследователски проекти.

За настоящия конкурс са представени **33 научни труда** (монографии, публикации, учебници и доклади в научни форуми) и участие в 4 научно-изследователски и приложни проекти, от които два международни и два на национално равнище.

Научните трудове (НТ) включват:

1. Три самостоятелни монографии. Една от които е хабилитационен труд.
2. Една книга, базирана на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“.
3. Две самостоятелни глави в колективна монография
4. 25 публикации (студии, статии, доклади), от които 22 самостоятелни и 3 в съавторство
5. 2 университетски учебници/ръководства, от които 1 самостоятелен учебник и 1 учебно ръководство в съавторство

Участието ми в конкурса се основава на науча продукция, както следва:

33 научни труда, които не повтарят темата на докторската дисертация и са извън списъка с публикациите от дисертацията за образователна и научна степен „доктор“. В съответствие с областта на висше образование, професионалното направление и научната специалност по обявения конкурс представям:

- 1.Една самостоятелна монография (хабилитационен труд) по показател В.3
- 2.Две самостоятелни монографии, които не са представени като основен хабилитационен труд по показател Г4.1 и Г4.2
- 3.Една книга, базирана на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ по показател Г5.1
- 4.Две глави от колективна монография, по показател Г.10.1 и Г10.2
5. Три статии, публикувани в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science) две на английски език и една на български език по показател Г.6.;

6. 19 (деветнадесет публикации) публикации от показател Г.7.в пълен текст, от които 16 (шестнадесет) самостоятелни и 3 (три) в съавторство(публикации и доклади, публикувани в

нереферирани списания с научно рецензиране и индексирани или публикувани в редактирани колективни томове) по показател Г7.

7.Три студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове по показател Г9.

8.Участие като ръководител на един международен образователен проект и два национални научно-образователни проекти. Участник в един международен научен проект.

9. Забелязани са 15 (петнадесет) цитата, от тях както следва: 5 (пет) в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science), 7 (седем) в монографии и колективни томове с научно рецензиране, 3 (три) в цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране.

10. Публикуван е един университетски учебник самостоятелно и едно методическо ръководство в съавторство по показател Е20

Според характера на научно-изследователската и публикационна активност, основните научни и научно-приложни приноси на изследователската ми работа могат да бъдат обобщени тематично в следните направления:

- Изследвания, фокусирани върху развитието на приобщаващото образование

Научни трудове: В1, Г5.1, Г7.2, Г7.11, Г.7.12, Г7.15, Г.7.16, Г.7.17, Г.9.2, Г.10.1,Е.20.1

- Ръководител на проект „Стъпки заедно“ в РЦПППО-София-град, финансиран от УНИЦЕФ-България. Програмата по проекта цели развитие на емоционална интелигентност и развитие на социални умения за предотвратяване и овладяване на конфликтни ситуации сред възрастни и деца, между деца, в училище и в общността.

- Изследвания, насочени към обучителни подходи и терапевтична подкрепа за деца и ученици със специални образователни потребности

Научни трудове: Г4.2, Г6.1, Г6.2, Г7.1, Г7.5, Г7.6, Г7.7, Г.7.13, Г7.14,Г.7.18, Г.7.19, Г.10.2, Е.20.2

- Ръководител на проект „Глас за всяко дете“ в РЦПППО-София-град, насочен към подготовка на специалисти в използване на средства за допълваща и алтернативна комуникация в обучението и подкрепата на децата и учениците със специални образователни потребности в цялата страна. Финансиран от УНИЦЕФ-България.
- Ръководител на проект 2023-2-BG01-KA210-SCH-000179040 "RoboSTEAM4ALL:Подкрепа за професионално развитие на учителите за приобщаващо преподаване и учене на STEAM и роботика за деца с интелектуални и обучителни затруднения", финансиран програма Еразъм+ на ЕС

- Изследвания, разглеждащи социално-педагогическото и интеркултурното взаимодействие в образователната среда.

Научни трудове: Г.4.1, Г.6.3, Г7.3, Г.7.4, Г7.8, Г.7.9, Г7.10, Г.9.1, Г.9.3,

- Участие в научен проект по Договор BG-RRP-2.004-0008 за финансиране на проект "Sofia University Marking Momentum for Innovation and Technological Transfer" (SUMMIT), Национален план за възстановяване и устойчивост, Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации, изследователска визита и теренно проучване в Banaras Hindu University, Варанаси, Индия

Приносите са с научно – теоретичен, научно – приложен и методологичен характер в отбелязаните области на научни интереси и са отразени в представените резюмета.

I. Изследвания, фокусирани върху развитието на приобщаващото образование

Хабилитационен труд-монография по показател В.3

Дамянов.К (2024) Функционална оценка и интензивност на подкрепата в приобщаващото образование. Университетско издателство "Св.Климент Охридски", ISBN: 978-954-07-6039-1 (твърда корица) ISBN: 978-954-07-6038-4 (мека корица)

Монография разглежда в дълбочина функционалната оценка, основана на ICF-CY и нейната роля в определянето на интензивността на подкрепата в приобщаващото образование. Темата е особено актуална предвид необходимостта от систематичен подход за идентифициране и удовлетворяване на специфичните нужди на учениците, включително тези със СОП, хронични заболявания, деца в риск и такива с изявени дарби в България.

Монографията е структурирана в пет глави, всяка от които разглежда различни аспекти на прилагането на ICF-CY и концепцията за интензивността на допълнителната подкрепа за личностно развитие.

В първата глава се представят теоретичните основи на приобщаващото образование, като се акцентира върху законодателната и нормативната рамка в България и в международен контекст. Освен това се излагат целите и задачите на изследването, както и методологията, която ще бъде използвана за постигането им. Във втората глава се разглежда концепцията за функционалната оценка по ICF-CY, нейната структура и приложение в образователния контекст. Тази глава включва също и анализ на използването на Картата за функционална оценка, разработена в съответствие с изискванията на Министерството на образованието и науката в България. Третата глава е посветена на интензивността на подкрепата в приобщаващото образование. Тук се дефинират различните нива на интензивност, видове подкрепа и методи за оценка на нуждите на учениците. Особено внимание се обръща на пространствата за интензивна

допълнителна подкрепа и тяхната организация. Четвъртата глава се фокусира към следващия етап в развитието

на този процес, а именно модела за устойчивост и продължаващо развитие на функционалното оценяване и интензивност на допълнителната подкрепа като дискурс, който е обвързан с променящите се индивидуални потребности в системата на предучилищното и училищното образование. Петата, последна глава изследва и анализира ефективността на интензивността на подкрепата, както и резултатите от проведеното изследване. Представени са примери от практиката, включително попълнени карти за функционална оценка, и са разработени планове за подкрепа, които илюстрират процеса на интеграция на тези два важни елемента в приобщаващото образование. Тук се обобщават основните изводи от проведеното изследване и се анализира ефективността на интензивната подкрепа върху учебните резултати на учениците със СОП, хронични заболявания, деца в риск и изявени дарби. В тази глава се предлагат и препоръки за бъдещи изследвания и практическо приложение на концепциите, разгледани в монографията.

Приносни моменти:

- Теоретични и методологични приноси

Монографията предлага анализ на нов инструмент за оценка, базиран на Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето за деца и юноши (ICF-CY). Картата съчетава международни стандарти с национални специфики и е приложима за деца със специални образователни потребности (СОП), хронични заболявания, деца в риск и с изявени дарби. Авторът представя нова рамка за прилагане на класификацията при ученици извън обхвата на традиционните СОП, като децата в риск и с изявени дарби, което разширява приложението ѝ в образователния контекст. От изключително значение за педагогическата практика е и въвеждане на оценъчен модел за интензивност на допълнителната подкрепа за личностно развитие. Съчетава качествени (интервюта, казуси) и количествени методи (статистически анализи), за да осигури цялостно разбиране на процесите във функционалното оценяване и подкрепата.

- Практически приноси

Включване на изкуствен интелект (AI), добавена и виртуална реалност (AR/VR) за улесняване на процесите по оценяване и диференцирана подкрепа. Предложения за роботизирани решения, които да подпомагат обучението на деца с увреждания и да улесняват тяхното участие в образователния процес. Разработване на препоръки за учителите и ресурсните екипи, включително конкретни казуси и примери от практиката за прилагане на функционалната оценка и предоставянето на допълнителна подкрепа. Предложения за устойчиво развитие на приобщаващото образование чрез холистичен подход, обхващащ сътрудничество между образователната, социалната и здравната системи.

- Социални и политически приноси

Изследването дава основа за оптимизация на политиките за приобщаващо образование в България чрез внедряването на функционалното оценяване като ключов елемент в нормативната база. Монографията акцентира върху регионалните дисбаланси в

предоставянето на подкрепа и предлага решения за равномерно разпределение на ресурсите и квалификацията на специалистите.Подчертава значението на културната трансформация и насърчава изграждането на училищна среда, която премахва социалните бариери, повишава принадлежността на учениците и осигурява равен достъп до качествено образование за всички деца.Особено внимание е отделено на включването на деца в риск и с изявени дарби, които често остават извън обхвата на систематичната подкрепа.

Публикувана книга на базата на защитетен дисертационен труд по показател Г.5

Дамянов.К (2022) Приобщаващо образование и организация на подкрепящата среда, ISBN:978-619-7121-49-0, ЕС ПРИНТ

Монографията „Приобщаващо образование и организация на подкрепящата среда“ от Калоян Дамянов изследва интегрирането на ученици със специални образователни потребности (СОП) в общообразователната система чрез създаване и оптимизация на подкрепяща среда. Авторът разглежда теорията и практиката на приобщаващото образование, дефинира ролята на физическата, социалната и образователната среда, и предлага конкретни стратегии за тяхното развитие.

Основните теми включват:

Исторически и концептуален преглед на приобщаващото образование и терминологията, свързана със СОП.

Организация на подкрепяща среда в училищата, обхващаща физически достъп, дидактически материали и индивидуални програми.

Включването на ключови участници: ресурсни учители, логопеди, психолози, социални работници и родителите.

Методология и изследване, свързано с оценка на практическите аспекти на приобщаването.

Авторът подчертава значението на екипната работа и необходимостта от законодателни и институционални промени за устойчиво развитие на приобщаващото образование в България.

Приносни моменти

-Теоретични приноси

Актуализация на концепцията за приобщаващо образование. Монографията предлага дефиниции и модели, съобразени със съвременните международни стандарти.

Изследване на подкрепящата среда. Авторът предоставя рамка за анализ на физическата, социалната и организационната среда в училищата.

Интеграция на различни теории. Обединение на педагогически, социални и психологически модели за по-добро разбиране на приобщаващите практики.

-Практически приноси

Разработване на индикатори за оценка на подкрепящата среда. Създадени са инструменти за оценка на ефективността на интервенциите.

Ролята на специалистите. Описание на професионалните профили и взаимодействието между различните участници в процеса.

Препоръки за училищна организация. Предложения за изграждане на достъпна инфраструктура, адаптирани учебни материали и индивидуални планове за ученици със СОП.

Социални приноси

Предложени са законодателни промени за оптимизация на образователните услуги за ученици със СОП.

Авторът акцентира върху значението на приобщаващото образование за намаляване на социалната стигматизация.

Представени са примери за успешни интервенции в пилотни училища и детски градини.

Монографията предлага цялостен подход за разбиране и прилагане на приобщаващо образование, като съчетава теоретични изследвания с практическа насоченост, което я прави значим принос в областта на педагогиката и образователната политика.

Резюмета на други публикации в това направление

Г7.2. Damyanov, K. (2024) Differentiation of educational content through Artificial Intelligence systems in Inclusive Education , International Journal of Education (IJE), vol:12, issue:3, 2024, pages:13-19, ISSN (print):2348-1552, doi:10.5121/ije2024.12302, Ref, др.

Статията „Differentiation of educational content through Artificial Intelligence systems in Inclusive Education“ изследва ролята на изкуствения интелект (ИИ) в процеса на диференцирано обучение в контекста на приобщаващото образование. Основният фокус е върху това как ИИ може да се използва за създаване на персонализирани учебни материали, които да отговорят на разнообразните потребности на учениците, включително тези със специални образователни потребности (СОП). Изследването предлага рамка за етично и ефективно използване на ИИ технологии, като се разглеждат настоящите приложения, предимствата и предизвикателствата пред тяхната интеграция. Чрез комбиниран методологичен подход (качествени и количествени изследвания) авторът анализира данни от интервюта, анкети и наблюдения в училищна среда, като подчертава както практическите ползи, така и необходимостта от преодоляване на етични и организационни пречки. Основните изводи показват, че ИИ може да трансформира приобщаващото образование чрез адаптивни платформи, автоматизирана обратна връзка и персонализирано съдържание, но изисква професионално обучение на учителите и ясно регулирани политики за защита на данните.

Г.7.11. Дамянов,К.(2022) 15 години български модел на приобщаващо образование и ролята на регионалните центрове за подкрепа на процеса. Сборник с доклади от регионална конференция с международно участие "Развитие на приобщаващото образование в България:15 години по-късно." с. 9-17 Университетско издателство "Св.Климент Охридски"

Статията „15 години български модел на приобщаващо образование и ролята на регионалните центрове за подкрепа на процеса“ от Калоян Дамянов разглежда развитието на приобщаващото образование в България за периода от 15 години и акцентира върху значимостта на регионалните центрове за подкрепа като институционален механизъм за неговото утвърждаване.Авторът проследява историческите етапи на развитие на концепцията за приобщаващо образование, започвайки от интегрираното обучение, преминавайки към включващо обучение и стигайки до актуалния модел, базиран на допълнителна подкрепа за личностно развитие.Особено внимание се отделя на ролята на регионалните центрове в осигуряването на ресурсни учители и специалисти, както и на предизвикателствата, свързани с децентрализацията на подкрепящите услуги. В заключение, статията подчертава необходимостта от адаптация на модела в контекста на глобални кризи като пандемията от COVID-19 и миграционните процеси, насърчавайки нови подходи към приобщаването в училищната среда.

Г.7.12. Дамянов,К. (2020) Съвместното преподаване в приобщаващото образование. Сборник с доклади и добри практики от национална конференция „Ресурсните учители и съвместното преподаване в приобщаващото образование“ с.5-10, НАРУ. ISBN:978-619-7534-12-2

Докладът „Съвместното преподаване в приобщаващото образование“ изследва концепцията за съвместно преподаване като ключов подход за осигуряване на качествено приобщаващо образование.Авторът анализира различни модели на съвместно преподаване, които включват сътрудничеството между ресурсни учители и класни преподаватели в общообразователната среда. Основните акценти в статията са:Дефиниране на модели за съвместното преподаване и неговото значение за преодоляване на бариерите в обучението на ученици със специални образователни потребности (СОП).Преглед на ползите от съвместното преподаване за учениците, учителите и цялостната училищна култура.Представяне на добри практики от български училища, демонстриращи ефективността на този подход. Докладът подчертава необходимостта от професионално развитие на учителите и изграждане на силни партньорства между специалистите за успешното прилагане на съвместното преподаване.

Г.7.15. Дамянов, К. (2018) Обща подкрепа за личностно развитие на ученици със специални образователни потребности. Сборник с материали от Юбилейна научна конференция с международно участие „Научни и практически аспекти на

приобщаващото образование“. Университетско издателство „Св.Климент Охридски“. с.230-236, ISBN:978-954-07-4541-1

Докладът „Обща подкрепа за личностно развитие на ученици със специални образователни потребности“ разглежда значението на общата подкрепа като фундаментален компонент на приобщаващото образование.

Авторът акцентира върху:

Дефиницията на общата подкрепа и нейната роля в личностното развитие на ученици със специални образователни потребности (СОП).

Основните принципи и цели на предоставяната подкрепа, насочени към равен достъп до образование и преодоляване на бариерите в обучението.

Практически насоки за ефективна организация на подкрепата в училищна среда, с акцент върху екипната работа между учители, родители и специалисти.

Докладът подчертава значението на подходящи политики и методологии, които осигуряват успешната интеграция на учениците със СОП в общообразователната среда, и предоставя примери за добри практики.

Г.7.16 Дамянов, К. (2018) Ролята на квалификацията на педагогическите специалисти в приобщаващото образование. Сп. Предучилищно и училищно образование: управление, възпитание, обучение. бр.4. с.99-106, ISSN:2535-0692

Статията „Ролята на квалификацията на педагогическите специалисти в приобщаващото образование“ изследва значението на професионалната квалификация на учителите и специалистите за ефективното прилагане на приобщаващо образование.

Описани са текущите предизвикателства, свързани с квалификацията на педагогическите специалисти, включително липсата на достатъчно знания и умения за работа с ученици със специални образователни потребности (СОП).Подчертава се значението на непрекъснатото професионално развитие и специализираното обучение на педагогическите кадри за повишаване на тяхната ефективност в приобщаващата среда.Представени са стратегии за усъвършенстване на квалификационните програми, насочени към развиване на умения за индивидуализиран подход, екипна работа и прилагане на иновативни методи в обучението.

Статията подчертава, че успешното приобщаващо образование изисква висококвалифицирани специалисти, които да осигуряват качествена подкрепа и равни възможности за всички ученици.

Г.7.17 Дамянов, К., Кръстев,А. (2018) Приобщаваща среда в обучението и мотивацията на деца и ученици с обучителни затруднения. Сборник с доклади от Международна научна конференция. Издателство на НБУ. Стр.57-63, ISBN: 978-619-233-146-7

Докладът „Приобщаваща среда в обучението и мотивацията на деца и ученици с обучителни затруднения“ разглежда значението на приобщаващата среда за обучението и мотивацията на ученици с обучителни затруднения.

Описва характеристиките на среда, която насърчава участието и успеха на учениците с обучителни затруднения, включително адаптирани учебни материали и методи. Изследва връзката между приобщаващата среда и мотивацията за учене, като подчертава ролята на подкрепящия подход от страна на учителите и съучениците. Представя примери за успешни интервенции и стратегии за създаване на приобщаваща среда, насочена към индивидуалните нужди на учениците.

Докладът подчертава необходимостта от промяна в учебната среда и педагогическите практики с цел създаване на по-ефективни условия за учене и развитие на учениците с обучителни затруднения.

Г9.2. Дамянов.К (2023) Предоставяне на допълнителна подкрепа. Процедури, мерки, реализация. Екип за личностна подкрепа. Индивидуален план и програма. Сборник "Приобщаващо образование" на Университетско издателство "Св.Климент Охридски". с.40-с.62, ISBN 978-954-07-5856-5

Студията „Предоставяне на допълнителна подкрепа. Процедури, мерки, реализация. Екип за личностна подкрепа. Индивидуален план и програма“ разглежда структурата и процедурите за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие в рамките на приобщаващото образование.

Основните акценти включват:

Концептуализация на допълнителната подкрепа. Разграничаване на целевите групи (ученици със специални образователни потребности, деца в риск, ученици с изявиени дарби и хронични заболявания) и изясняване на подходите за оценка на техните индивидуални нужди.

Роля на екипа за подкрепа на личностното развитие. Изясняване на функциите, етапите на работа и отговорностите на екипите, които осъществяват оценка и разработват индивидуални планове и програми.

Практическо приложение. Представени са примери за добри практики, свързани с адаптиране на учебното съдържание, рехабилитация и ресурсно подпомагане.

Предизвикателства. Идентифицирани са проблемни области в нормативната уредба и практическото изпълнение на процедурите, като са направени препоръки за промени.

Студията подчертава значението на интегрирания подход, съчетаващ екипна работа, функционална оценка и индивидуално адаптиране на учебния процес, като ключов механизъм за постигане на устойчиво приобщаващо образование.

Г.10.1. Дамянов.К (2023) Същност на приобщаващото образование при деца и ученици със специални образователни потребности. Колективна монография: Специална педагогика. Университетско издателство "Св.Климент Охридски". С.21-32. ISBN 978-954-07-5733-9

Главата „Същност на приобщаващото образование при деца и ученици със специални образователни потребности“ разглежда концепцията за приобщаващо образование като етап от развитието на образователната система, насочен към създаването на равни условия за всички ученици, включително тези със специални образователни потребности (СОП). Проследява еволюцията на понятието от фокус върху достъпа до включване на напредъка и участието на учениците. Анализират се различни международни и национални подходи, с акцент върху българската нормативна рамка от 2016 г., която гарантира правото на обучение в общообразователна среда за всички ученици. Описани са предизвикателствата, свързани със стереотипите, липсата на адаптирани методики и недостатъчната подкрепяща инфраструктура. Подчертава се необходимостта от гъвкав и динамичен подход, който интегрира педагогически, социални и етични принципи.

Главата предоставя аргументи за значимостта на приобщаващото образование като инструмент за социална справедливост и равен достъп, като насърчава сътрудничеството между всички заинтересовани страни за постигане на устойчиви резултати

E20.1 Дамянов.К (2019) Помощникът на учителя в приобщаващото образование. Фабрика за книги.София. ISBN: : 978-619-230-077-7

Учебникът „Помощникът на учителя в приобщаващото образование“ от Калоян Дамянов (2019) е насочен към подготовката и подпомагането на помощниците на учителя в контекста на приобщаващото образование. Той разглежда основните концепции, принципи и практически аспекти на ролята на помощника в образователната среда.

Представена е концепцията за равнопранно участие на ученици с различни образователни потребности, като се акцентира върху индивидуализацията на подходите. Подробно са разгледани задълженията на помощниците, включително подпомагане на учениците, учителите и учебния процес, както и осигуряване на адаптации в класната стая. Предложени са примери за адаптация на учебни материали, съвместна работа с учителите и подкрепа на учениците в ежедневните дейности. Разглеждат се етичните стандарти и законовите изисквания, свързани с дейността на помощника в приобщаващата среда.

Учебникът предлага както теоретична основа, така и практически инструменти за успешното включване на помощника на учителя в образователния процес, като подчертава неговата ключова роля в създаването на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности.

II. Изследвания, насочени към обучителни подходи и терапевтична подкрепа за деца и ученици със специални образователни потребности

Монография по показател Г4.2

Дамянов, К. (2014). Образователно и социално включване на ученици с умствена изостаналост и множество увреждания. Стара Загора. „Литера Принт“, с.152, ISBN:978-954-487-124-6, COBISS.BG-ID – 1272111332

Монографията „Образователно и социално включване на ученици с умствена изостаналост и множество увреждания“ предлага задълбочен анализ на предизвикателствата и възможностите за интеграция на учениците с умствена изостаналост и множество увреждания в образователната и социалната среда. Тя се фокусира върху концепцията за включващо образование, като анализира както теоретичните основи, така и практическите аспекти на социалното включване. Монографията обхваща:

Теоретични рамки и модели за социално и образователно включване.

-Оценка на потребностите на учениците с умствена изостаналост и множество увреждания.

-Преглед на политиките и практиките за включващо образование в България и международен контекст.

-Предложения за методи и стратегии за успешно включване на тези ученици в общообразователна и социална среда.

Авторът подчертава важността на индивидуалния подход, екипната работа и подкрепата от страна на специалисти, семейства и институции. Освен това се разглежда ролята на адаптираните учебни програми и специализираните интервенции за подобряване на качеството на живот и образователния процес.

Приносни моменти

-Теоретични приноси

Дефиниране на концепцията за социално включване. Монографията изяснява ключовите аспекти на социалното включване, като ги свързва с образователната интеграция на учениците с увреждания.

-Анализ на съществуващите модели. Представя критичен анализ на моделите за социално и образователно включване, както и тяхното приложение в контекста на ученици с множество увреждания.

-Разширяване на теоретичната рамка. Включва нови перспективи за разбирането на нуждите на учениците с умствена изостаналост.

-Практически приноси

Методи за адаптация на учебни програми. Предложени са конкретни методи и стратегии за адаптиране на учебния процес според специфичните потребности на учениците.

Инструменти за оценка на потребностите. Разработени са практични насоки за идентифициране и удовлетворяване на индивидуалните нужди на учениците.

Включване на множество участници. Подчертава значението на включването на родители, учители, специалисти и институции в процеса на подкрепа и интеграция.

Социални приноси

Подобряване на разбирането за множествените увреждания. Акцентира върху важноста на обществото да приема и подкрепя учениците с комплексни потребности.

Предложения за устойчиви политики. Формулирани са препоръки за подобряване на законодателството и политиките за включващо образование.

Фокус върху качеството на живот. Включва обсъждане на социалните и емоционални аспекти на включването, които надхвърлят рамките на образователния процес.

Резюмета на други публикации в това направление

Г.6.1 Damyanov.K (2024). Integrating Occupational Therapy into the Educational Framework for Students with Special Needs: Bridging Learning and Functional Development. Well Testing Journal, 33(S2), 275–309. Retrieved from <https://welltestingjournal.com/index.php/WT/article/view/105>, (indexed in SCOPUS Q4)

Статията „Integrating Occupational Therapy into the Educational Framework for Students with Special Needs: Bridging Learning and Functional Development“ изследва интеграцията на трудовата терапия в образователната среда за ученици със специални образователни потребности (СОП). Основният акцент е върху връзката между академичните цели и функционалното развитие, като се разглежда как трудовата терапия може да подпомогне учениците в изпълнението на ежедневни училищни дейности.

Анализирани са стратегиите за включване на трудовата терапия в индивидуалните образователни планове (IEP) с цел подобряване на когнитивните, моторните и сензорните умения на учениците. Подчертани са значителните ползи, включително подобряване на фините моторни умения, саморегулация и повишена независимост в ежедневните дейности. Идентифицирани са пречки като ограничени ресурси и съпротивление към промени, като се предлагат решения чрез политики, професионално развитие и сътрудничество между педагози и терапевти. Представени са клинични примери за успешни интервенции като сензорни стаи, програми за социални умения и адаптивни технологии, които демонстрират как трудовата терапия може да трансформира учебния процес. Статията призовава за по-широка интеграция на трудовата терапия в училищата чрез сътрудничество, адекватно финансиране и целенасочени политики, за да се осигури приобщаваща среда, която подпомага както академичния напредък, така и личностното развитие на учениците.

Г6.2. Damyanov.K (2024). Educational Interventions for Children with Special Educational Needs: A Path Towards Inclusivity. CINEFORUM, 64(3S), 88–100. Retrieved from <https://revistadecineforum.com/index.php/cf/article/view/170> (indexed in Web Of Science)

Статията „Educational Interventions for Children with Special Educational Needs: A Path Towards Inclusivity“ от Калоян Дамянов (2024) разглежда подходите и стратегиите за осигуряване на приобщаващо образование за деца със специални образователни потребности (СОП). Основният акцент е върху създаването на индивидуализирана и подкрепяща учебна среда, която да отговаря на разнообразните нужди на учениците.

Представени са ключови методи, като индивидуални образователни програми (IEP), диференцирано обучение, използване на помощни технологии и модели на съвместно преподаване, които подпомагат интеграцията на учениците със СОП. Подчертани са значението на разнообразието, равнопоставеността и създаването на позитивна учебна среда за всички ученици. Идентифицирани са бариери като ограничени ресурси, негативни нагласи и системни проблеми, като са предложени мерки за преодоляването им чрез професионално обучение и сътрудничество между учители, специалисти и семейства. Посочени са подобрения в академичните резултати, социалното взаимодействие и личностното развитие както за учениците със СОП, така и за техните съученици.

Статията подчертава необходимостта от съвместна работа между образователните институции, политиките и обществото за изграждане на устойчиви приобщаващи практики, които да гарантират равен достъп до качествено образование за всички деца.

Г.7.1. Damyanov, K.(2024)International Classification of Functioning, Disability, and Health for Children and Youth(ICF-CY) as a Framework for Early Intervention Planning in Inclusive Education. Open Journal of Social Sciences, 12, 85-98 <https://doi.org/10.4236/jss.2024.1211006>

Статията „International Classification of Functioning, Disability, and Health for Children and Youth (ICF-CY) as a Framework for Early Intervention Planning in Inclusive Education“ от Калоян Дамянов (2024) изследва приложението на ICF-CY като рамка за планиране на ранни интервенции в приобщаващото образование.

Представена е като интегриращ модел, който съчетава биопсихосоциални аспекти за оценка и подкрепа на деца с увреждания и забавяне в развитието. Описани са процеси за разработване на планове, съобразени с уникалните потребности на всяко дете, които включват оценка на физически, когнитивни и социални фактори. Представени са примери от три детски градини в София, които демонстрират ефективността на подхода за деца с физически увреждания, забавяне в развитието и разстройства от аутистичния спектър. Идентифицирани са бариери като сложността на ICF-CY и необходимостта от обучение на специалисти. Предложени са решения като инвестиции в професионално развитие и адаптиране на политиките.

Подчертана е нуждата от по-добра интеграция на ICF-CY в образователните програми и създаване на условия за междуинституционално сътрудничество.

Статията показва как ICF-CY може да служи като основа за създаване на приобщаващи практики, които подобряват както индивидуалните резултати на учениците, така и техния достъп до образование.

Г.7.5. Дамянов,К (2023)Когнитивни и афективни перспективи на приказкотерапия в приобщаващото образование при деца с комуникативни нарушения в детската градина. Сборник с доклади от Конференция "Логопедията с поглед към бъдещето". Университетско издателство "Св.Климент Охридски" с.515-526 ISBN 978-954-07-5839-8

Докладът „Когнитивни и афективни перспективи на приказкотерапия в приобщаващото образование при деца с комуникативни нарушения в детската градина“ разглежда въздействието на приказкотерапията върху развитието на когнитивните и емоционалните умения на деца с комуникативни нарушения.

Приказкотерапията значително подпомага езиковото развитие, обогатяването на речника, подобряването на паметта и развитието на креативното мислене. Чрез активиране на когнитивни функции като въображение и критическо мислене, децата показват значителен напредък в комуникацията и способността си за решаване на проблеми.Методът улеснява емоционалната регулация и изграждането на социални умения, като децата се учат да идентифицират и изразяват своите емоции. Те също така развиват съпричастност и способност за социално взаимодействие чрез идентификация с героите от приказките.Чрез качествени и количествени методи е проведено изследване в детски градини в София, което включва тестове за езикови, социални и емоционални умения преди и след приложението на приказкотерапията. Резултатите показват значителен напредък във всички изследвани аспекти.Предлага се интегриране на приказкотерапията като част от учебния процес, съчетано с други интердисциплинарни подходи като арттерапия и визуализация.

Докладът подчертава, че приказкотерапията е ефективен инструмент за подпомагане на децата с комуникативни нарушения в детската градина, като същевременно насърчава тяхната когнитивна, емоционална и социална интеграция.

Г.7.6. Дамянов,К (2023)Preparing teachers for adapting educational content for preschool children with Special Educational Needs within the framework of Inclusive Education, Специална педагогика и логопедия, vol:7, issue:1, 2023, pages:36-49, ISSN (online):2683-1384, Ref

Статията „Preparing teachers for adapting educational content for preschool children with Special Educational Needs within the framework of Inclusive Education“ изследва готовността и компетенциите на учителите в предучилищното образование за адаптиране на учебното съдържание за деца със специални образователни потребности (СОП) в контекста на приобщаващото образование.

Емпиричното изследване разкрива различия в самооценката на предучилищните педагози и ресурсните учители по отношение на тяхната способност да адаптират учебното съдържание. Въпреки специализираната си подготовка, ресурсните учители оценяват уменията си по-ниско в сравнение с детските учители.

Идентифицирани са основни бариери, включително липса на ресурси, недостатъчно професионално обучение и ограничена подкрепа в процеса на адаптация на съдържанието. Учителите използват различни подходи, като визуални материали, индивидуализирани образователни планове и диференцирано обучение, но е подчертано значението на допълнително обучение за развиване на тези умения. Предложени са мерки за повишаване на професионалната квалификация на учителите, особено чрез целеви обучения за адаптиране на учебното съдържание и осигуряване на мрежа за споделяне на добри практики.

Статията подчертава значението на професионалното развитие на учителите и подкрепящата среда за успешната интеграция на деца със СОП в предучилищното образование.

Г.7.7. Дамянов,К. (2023) Мултидисциплинарен подход към формирането на компетенции на ресурсните учители за ефективна реализация на приобщаващи стратегии в образователния процес. Сборник с доклади от IV-та научно-практическа конференция с международно участие "Образование и изкуства:традиции и перспективи. Софийски университет "Св.Климент Охридски". с.76-85

Докладът „Мултидисциплинарен подход към формирането на компетенции на ресурсните учители за ефективна реализация на приобщаващи стратегии в образователния процес“ разглежда значението на мултидисциплинарния подход при разработването на компетенции на ресурсните учители за успешно прилагане на приобщаващи стратегии.

Подчертава необходимостта от интеграция на знания и опит от различни дисциплини, като педагогика, психология, логопедия, ерготерапия и социална работа, за да се осигури цялостна подкрепа на учениците със специални образователни потребности (СОП).Разгледани са ключовите функции на ресурсните учители, включително сътрудничество с други специалисти, оценка на индивидуалните потребности на учениците и прилагане на адаптирани приобщаващи стратегии.Акцентира върху значението на екипната синергия и взаимодействието между специалисти в рамките на екипи за подкрепа на личностното развитие, включително разработването на индивидуални планове и програми.Предложени са мерки за повишаване на професионалната квалификация на ресурсните учители чрез участие в специализирани обучения, семинари и менторски програми.

Докладът подчертава, че ефективната реализация на приобщаващото образование зависи от добре подготвени и мултидисциплинарно ориентирани ресурсни учители, които могат да отговорят на разнообразните потребности на учениците и да създадат благоприятна и подкрепяща среда за тяхното развитие.

Г.7.13. Дамянов, К., Кисьова, Л. (2019) Функционалната оценка на потребностите в представянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие . Сп.Предучилищно и училищно образование:управление, възпитание, обучение. бр.3 с.53-63. ISSN: 2535-0692

Статията „Функционалната оценка на потребностите в представянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие“ разглежда ролята на функционалната оценка като основен инструмент за предоставяне на ефективна допълнителна подкрепа в контекста на приобщаващото образование.

Авторите анализират значението на Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето (ICF) за оценка на потребностите на децата със специални образователни потребности (СОП) и представят методология за прилагане на този подход в българската образователна система. Основните моменти са:

-Дефиниране на функционалната оценка и нейното отличие от традиционните диагностични подходи.

-Преглед на инструментите за функционална оценка и тяхното значение за разработване на индивидуални програми за личностно развитие.

-Практически насоки за прилагане на функционалната оценка в училищната среда, включително примери за успешни интервенции.

Статията подчертава необходимостта от цялостен подход, който включва оценка на силните страни и ограниченията на учениците, както и ефективно сътрудничество между специалисти, родители и учители за реализиране на приобщаващи практики.

Г.7.14. Damyanov, K., Ogorodnik, V. (2019) Regional centers for supporting the process of Inclusive Education in the additional support for personal development of children with visual impairments in Bulgaria. 7th ICEVI Balkan Conference in Sofia, Bulgaria, p.25-29 ISSN: 2666-1527

Докладът „Regional centers for supporting the process of Inclusive Education in the additional support for personal development of children with visual impairments in Bulgaria“ разглежда ролята на регионалните центрове за подкрепа на приобщаващото образование в България в контекста на допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца с зрителни увреждания.

Регионалните центрове са основен механизъм за предоставяне на специализирана помощ на деца със зрителни увреждания, осигурявайки услуги като ресурсно подпомагане, логопедична терапия и психологическа подкрепа. Описани са конкретни интервенции, насочени към развитие на комуникативните и когнитивните умения на децата, както и към тяхната социална интеграция в общообразователната среда. Идентифицирани са основни пречки в процеса на предоставяне на подкрепа, включително липсата на ресурси, ограничен достъп до адаптирани учебни материали и необходимостта от специализирано обучение за специалистите.

Предложени са мерки за подобряване на системата на допълнителна подкрепа, включително по-добра координация между институциите, повишаване на

квалификацията на специалистите и разработване на адаптирани програми за обучение. Докладът подчертава значението на регионалните центрове като ключов елемент в системата на приобщаващото образование, който осигурява персонализирана подкрепа за децата със зрителни увреждания и подпомага тяхното успешно включване в образователната и социалната среда.

Г.7.18. Damyanov, K. (2016) Team interaction for integration of students with intellectual disabilities. Вестник КазНУ. Серия педагогическая, [S.l.], Vol 42, № 2, Jan. 2016, ISSN 2520-2650

Статията „Team interaction for integration of students with intellectual disabilities“ изследва значението на екипното взаимодействие за успешното интегриране на ученици с интелектуални затруднения в общообразователната среда.

Подчертава се ключовата роля на сътрудничеството между учители, ресурсни педагози и други специалисти при планирането на индивидуални образователни програми (IEP) и оценката на нуждите на учениците. Проведено е проучване сред учители и ресурсни специалисти показва, че паралелното преподаване е ефективен метод за подобряване на интеграцията на ученици с интелектуални затруднения. Идентифицирани са липсата на индивидуална работа, агресията между връстници и ограничените ресурси като основни предизвикателства за интеграцията. Данните от диагностични интервюта с родители и учители показват, че включването на втори учител и осигуряването на допълнителна подкрепа значително намаляват тези бариери.

Статията предлага въвеждане на модел за съвместно обучение, повишаване на квалификацията на учителите и по-добра организация на подкрепящата среда.

Екипното взаимодействие и паралелното преподаване са представени като основни стратегии за постигане на успешна образователна интеграция на ученици с интелектуални затруднения.

Г.7.19. Дамянов, К. (2014) Ресурсните центрове-от интегриране на деца със специални образователни потребности към образователно включване за всички деца в училище. Сборник с доклади и добри практики от Национално научно-практическа конференция „Седем години Ресурсни центрове - Гаранция за равен достъп до образование“ на НАРУ. с.7-14. ISBN:978-954-487-123-9

Докладът „Ресурсните центрове - от интегриране на деца със специални образователни потребности към образователно включване за всички деца в училище“ изследва ролята на ресурсните центрове в трансформацията на образователната система от интеграция към пълно приобщаване на деца със специални образователни потребности (СОП).

Представен е исторически преглед на развитието на ресурсните центрове в България и тяхната роля в осигуряването на подкрепа за деца със СОП. Подчертана е промяната в подхода – от интеграция, която поставя акцент върху адаптацията на детето към съществуващата среда, към приобщаване, което изисква промяна на училищната среда за всички ученици. Описани са ключови аспекти на подкрепящата среда, включително индивидуални образователни програми, ресурсна помощ и междусекторно сътрудничество.

Идентифицирани са основни трудности като липса на ресурси, недостатъчна квалификация на персонала и необходимост от промяна в обществените нагласи. Предложени са мерки за укрепване на ресурсните центрове, подобряване на квалификацията на специалистите и насърчаване на приобщаващи практики в училищата.

Докладът акцентира върху значимостта на ресурсните центрове като инструмент за постигане на равен достъп до качествено образование за всички деца, независимо от техните индивидуални потребности.

Г.10.2 Дамянов.К (2023) Същност и особености в работата на ресурсния учител, подпомагащ приобщаващото образование на деца и ученици със специални образователни потребности. Основни функции. Колективна монография: Специална педагогика. Университетско издателство "Св.Климент Охридски". С.21-32. ISBN 978-954-07-5733-9

Главата „Същност и особености в работата на ресурсния учител, подпомагащ приобщаващото образование на деца и ученици със специални образователни потребности. Основни функции“ разглежда професионалния профил, ключовите функции и отговорности на ресурсните учители в контекста на приобщаващото образование.

Описана е еволюцията на длъжността „ресурсен учител“ в България от първите стъпки през 2005 г. до настоящия модел, който включва децентрализация и възможност за назначаване на ресурсни учители в общообразователните училища и детски градини.

Разгледани са основни функции на ресурсния учител:

-Разработване на индивидуални образователни планове (IEP) и адаптиране на учебното съдържание според нуждите на учениците със специални образователни потребности (СОП).

-Организиране и адаптиране на учебната среда за ефективно включване на учениците.

-Индивидуална и групова работа с учениците със СОП, насочена към когнитивно и социално развитие.

-Консултиране на родители и учители относно подходите за работа с учениците със СОП.

Подчертава се необходимостта от ефективно сътрудничество между ресурсните учители, общообразователните педагози и другите специалисти, участващи в подкрепата на учениците.

Споменати са бариери като липса на специализирана квалификация, недостатъчна подготовка за работа с различни категории СОП и ограничен достъп до ресурси в малките населени места.

Главата предлага изчерпателен поглед върху ролята на ресурсния учител като основен фактор за успешното приобщаване на ученици със СОП, подчертавайки значението на иновациите, професионалното развитие и междуинституционалното сътрудничество.

Е.20.2 Дамянов.К, Колчакова.Г (2021) Методическо ръководство за адаптиране на учебното съдържание за първи гимназиален етап за ученици със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални учебни програми в училища в системата на училищното образование. ISBN:978-619-230-151-4

Методическото ръководство „Методическо ръководство за адаптиране на учебното съдържание за първи гимназиален етап за ученици със специални образователни потребности“ предоставя подробни насоки за адаптиране на учебното съдържание, с цел осигуряване на приобщаваща среда за ученици със специални образователни потребности (СОП). Подчертава важноста на индивидуалния подход, ориентиран към премахване на бариерите пред ученето, и създаването на възможности за участие на учениците във всички аспекти на училищния живот. Интегрирани са специфични стратегии и материали за различни типове потребности. Описани са модели за екипна работа между учители, ресурсни педагози, родители и помощници на учителя. Включени са примери за адаптация на учебни единици по различни предмети, като се акцентира върху нуждите на учениците с интелектуални затруднения, сензорни и двигателни увреждания. Представен е модел за адаптиране на учебното съдържание, съобразен с концептуалните, социалните и практически умения на учениците.

Методическото ръководство е ценно средство за учители и специалисти, осигуряващи допълнителна подкрепа на ученици със СОП, като предлага структуриран и практически приложим подход за адаптиране на учебния процес.

III Изследвания, разглеждащи социално-педагогическото и интеркултурното взаимодействие в образователната среда.

Монография по показател Г4.1

Дамянов.К (2022) "Социално-педагогическа подкрепа и превенция на отпадането от училищно образование", Университетско издателство "Св.Климент Охридски". С.205., ISBN:978-954-07-5424-6. COBISS.BG-ID-53656328

Монографията „Социално-педагогическа подкрепа и превенция на отпадането от училищно образование“ представя цялостна концепция за социално-педагогическа подкрепа в училищата, насочена към предотвратяване на отпадането от образователната система. Тя разглежда актуалните проблеми, политики и практики, свързани с преждевременното напускане на учениците от училище. Изследването обхваща анализ на факторите за отпадане (индивидуални, семейни, училищни, общностни и институционални) и предлага структурирани интервенции на различни нива –

индивидуално, интерперсонално и организационно. Включени са също теми като етнокултурни аспекти, интеркултурно образование и ролята на социално-педагогическите специалисти. Монографията изследва връзката между рисковите фактори и социално-педагогическата подкрепа чрез национално изследване, обхващащо 25 образователни институции в 10 области на България. Авторът предлага практически препоръки за въвеждане на ефективни политики и механизми, включително интеграцията на училищни социални педагози като ключови фигури в борбата срещу отпадането.

Приносни моменти

-Теоретични и методологични приноси

Анализ на факторите за отпадане. Подробна класификация на причините (икономически, социални, психологически, образователни и институционални) и тяхното влияние върху учениците в риск.

Модел за социално-педагогическа подкрепа. Формулирането на интегриран модел, съчетаващ интервенции на различни нива (индивидуално, интерперсонално и организационно).

Връзка между теория и практика.Изследване на националния контекст на социално-педагогическата подкрепа и съпоставката му с международни примери.

-Практически приноси

Ролята на училищните социални педагози. Представяне на професионалния профил на социалния педагог като основен посредник между училището, семейството и общността.

Конкретни предложения за интервенции, насочени към предотвратяване на отпадането, включително ранна диагностика и програми за реинтеграция на отпаднали ученици.

Подчертаване на значението на интеркултурното образование и културната чувствителност при работа с етнически малцинства.

-Политически и социални приноси

Институционализиране на социално-педагогическата подкрепа. Препоръки за въвеждане на училищни социални служби и механизми за ефективно взаимодействие между различните институции.

Акцент върху специфичните нужди на етническите общности, децата в риск и учениците със специални образователни потребности.

Предложения за интегриране на социално-педагогическата подкрепа в националните стратегии за образование.

Г.6.3 Дамянов.К (2023) Позициониране на социалния педагог в превенцията на отпадането от училищно образование , Педагогика, том:95, брой:1, 2023, стр.:76-85, doi:<https://doi.org/10.53656/ped2023-1.0>, Ref, (indexed in Web of Science) Quartile: Q4 (2023)

Статията „Позициониране на социалния педагог в превенцията на отпадането от училищно образование“) изследва ролята на социалния педагог като ключов фактор за предотвратяване на отпадането на ученици от образователната система. Статията подчертава необходимостта от ясно дефинирано професионално поле за действие на социалния педагог, насочено към идентифициране и подкрепа на ученици в риск. Проведено е теренно проучване с използване на казусни анализи, въпросници и наблюдения, обхващащо дейността на педагогически съветници, училищни психолози и ресурсни учители. Установени са ключови предизвикателства, като липса на ефективна комуникация със социалните служби, ограничени ресурси за връзка със семейства и недостатъчна материална подкрепа. Подчертава се необходимостта от въвеждане на социални педагози в училищата и разработване на политики за разширяване на допълнителната подкрепа за личностно развитие, включително нормативни промени и подобряване на екипната работа.

Статията предоставя обосновани предложения за укрепване на социално-педагогическата подкрепа като механизъм за преодоляване на риска от отпадане на ученици, акцентирайки върху интегриран подход към работа с ученици, семейства и общности.

Г.7.3. Damyanov, K. (2024). Strategies for inclusive education and intercultural communication in primary school. International Online Journal of Primary Education (IOJPE), 13(3), 175-184. <https://doi.org/10.55020/iojpe.1355332>

Статията „Strategies for inclusive education and intercultural communication in primary school“ разглежда ефективни стратегии за приобщаващо образование и межкултурна комуникация в началното училище. Основният фокус е върху преодоляването на предизвикателствата, пред които са изправени учителите, като недостатъчно обучение, ограничени ресурси и управлението на големи класове. Използван е смесен изследователски подход, включващ анкети с 75 начинаещи учители от три региона в България (София, Стара Загора и Пазарджик). Анализирани са както количествени, така и качествени данни, използвайки дескриптивна статистика и тематичен анализ.

Посочени са основни стратегии за приобщаващо образование: диференцирано обучение, кооперативно учене и универсалният дизайн за обучение.

Препоръчва се разширяване на сътрудничеството между ресурсните и общообразователните учители за по-добра подкрепа на учениците със специални образователни потребности.

Културно чувствителното преподаване и межкултурното образование са идентифицирани като ключови стратегии за насърчаване на хармонично взаимодействие в мултикултурни класни стаи.

Основни предизвикателства са липсата на ресурси, недостатъчното обучение и управлението на големи класове са определени като значими пречки за успешното прилагане на тези стратегии.

Изведени са препоръки за:

- Подобряване на обучението на учителите и предоставяне на повече ресурси
- Създаване на възможности за партньорства между учители, родители и общността за устойчиво приобщаващо образование.

Статията заключава, че с правилна подкрепа и насърчаване на иновативни педагогически подходи, учителите могат успешно да интегрират приобщаващи и межкултурни практики в началното образование.

Г.7.4. Дамянов.К. (2024). Предизвикателства и възможности за приобщаване на ромите в образователните системи на Европа. Сборник с доклади от конференция с международно участие: "Ромската общност и приобщаващото образование: предизвикателства и възможности" с.11-23. РЦПППО-София-град

Докладът „Предизвикателства и възможности за приобщаване на ромите в образователните системи на Европа“ от Калоян Дамянов (2024) изследва основните системни бариери и потенциалите за интеграция на ромските деца в европейските образователни системи. Той акцентира върху редица предизвикателства, включително високата степен на социална и икономическа маргинализация на ромските общности, ограничения достъп до качествено образование, често свързан със сегрегация и липса на ресурси, както и негативните обществени нагласи и стереотипи. Допълнително, се отбелязва недостатъчната подготовка на учителите за работа в мултикултурна среда като значим проблем.

Въпреки тези трудности, докладът посочва редица възможности за подобрене. Европейските рамкови стратегии и националните програми предоставят насоки за интеграция и десегрегация на ромските деца, докато интеркултурните учебни програми и обучения за учители могат да насърчат толерантността и равенството. Успешни примери от практиката, като включването на образователни медиатори и целеви програми за приобщаване, особено в България, показват как ефективни стратегии могат да подобрят достъпа до образование.

Докладът предлага конкретни препоръки за по-добра координация между националните политики и европейските стратегии, инвестиции в подготовката на педагогическия персонал и разработване на подкрепящи инструменти за учениците. Също така се подчертава значението на устойчиви механизми за мониторинг и оценка на напредъка. Авторът заключава, че целенасочените действия и иновациите са ключови за преодоляване на сегрегацията и социалната изолация, осигурявайки равен достъп до образование и социална интеграция за ромските деца в Европа

Г.7.8 Дамянов, К. (2022) Социално-педагогическо приложение на STEAM подхода при ученици със специални образователни потребности. Сп.Професионално образование. бр.2, НИОН „Аз-буки“, ISSN 1314–8567 (Online) ISSN 1314–555X (Print). (indexed in CEEOL, EBSCO)

Статията „Социално-педагогическо приложение на STEAM подхода при ученици със специални образователни потребности“ от Калоян Дамянов (2022) разглежда внедряването на STEAM подхода (наука, технологии, инженерство, изкуства и математика) в професионалното образование на ученици със специални образователни потребности (СОП). Основният акцент е върху индивидуализирания характер на STEAM обучението и неговата способност да отговаря на специфичните нужди на учениците, като същевременно предоставя социално-педагогическа подкрепа.

Авторът подчертава, че STEAM обучението не само подобрява академичните и техническите умения на учениците, но също така развива меки умения като екипна работа, критическо мислене и творчески подход към решаване на проблеми. Проектът STEAM4SEN, финансиран от програма „Еразъм+“, е използван като основа за изследване на възможностите за интеграция на този подход. Проучването включва анкети с педагогически специалисти и анализ на фактори като социално взаимодействие, комуникация и автономност в обучението.

Резултатите показват, че STEAM подходът създава възможности за по-ефективно включване на учениците със СОП в образователния процес чрез адаптиране на учебните програми, предоставяне на дигитални ресурси и подкрепа от специалисти. Статията предлага препоръки за разширяване на STEAM подхода в професионалното обучение, включително обучение на учители, подобряване на инфраструктурата и въвеждане на иновативни методологии, които отговарят на индивидуалните потребности на учениците. В заключение се подчертава, че интеграцията на STEAM подхода допринася за социалната и професионална реализация на учениците със СОП.

Г.7.9 Дамянов, К. (2022) Социално-педагогическа роля на общообразователните учители в подкрепата за личностно развитие. Сп.Педагогически алманах. бр.1, с. 87-92, ISSN 1310-358X, DOI: 10.54664/TRXI5173 (indexed in CEEOL, MIAR, DRJI, ROAD)

Статията „Социално-педагогическа роля на общообразователните учители в подкрепата за личностно развитие“ от Калоян Дамянов (2022) разглежда значението на общообразователните учители като ключови фигури в процеса на личностно развитие на учениците в рамките на приобщаващото образование. Авторът изследва как социално-педагогическата роля на учителите надхвърля традиционните им задължения, включвайки насърчаване на социални умения, подкрепа за емоционалното благополучие и създаване на позитивна учебна среда.

Чрез анализ на професионалните задължения на учителите, статията подчертава необходимостта от интегриране на социално-педагогически подходи в ежедневната им работа. Това включва индивидуализиран подход към учениците, особено тези със специални образователни потребности (СОП), изграждане на ефективни отношения с родителите и сътрудничество с други специалисти в училището. Авторът акцентира върху предизвикателствата, свързани с изпълнението на тази роля, като недостатъчна подготовка и липса на подкрепящи ресурси, и предлага препоръки за подобрене, като професионални обучения и насърчаване на екипната работа.

Заклучението на статията е, че социално-педагогическата роля на общообразователните учители е съществена за успешната реализация на приобщаващото образование, като допринася за цялостното развитие на учениците и тяхната социална интеграция.

Г.7.10. Дамянов, К. (2022) Социално-педагогическа подкрепа и комуникация между педагогическите специалисти и родителите в училище. с.48-53 Сп.Педагогически форум. бр.2 DOI: 10.15547/PF.2022.013

Статията „Социално-педагогическа подкрепа и комуникация между педагогическите специалисти и родителите в училище“ от Калоян Дамянов (2022) разглежда трудностите и възможностите за подобряване на комуникацията между учителите и родителската общност в училищната среда. Чрез проведени теренни проучвания, анкети и диагностични интервюта са анализирани честотата и качеството на взаимодействията между двете страни на различни етапи от училищното образование. Резултатите показват, че най-интензивна е комуникацията между учители и родители в началните класове, докато в прогимназията и гимназията тя значително намалява. Ключовите причини за нарушена комуникация са идентифицирани като вътрешни (липса на интерес и образование на родителите) и външни (икономически фактори, миграция, самотно родителство).

В статията са предложени обективизирани педагогически подходи за насърчаване на взаимодействието, включително социално-педагогическа подкрепа за родителите, проактивна комуникация от страна на училищата, включване на семействата в училищни дейности и сътрудничество с общността чрез образователни медиатори. Заклучението подчертава необходимостта от създаване на национален модел за социално-педагогическа подкрепа, който да преодолее бариерите в комуникацията и да повиши ефективността на училищните политики.

Г.9.1 Дамянов.К (2024) Приобщаващо образование и културна идентичност при учениците от ромски произход в училищна среда, ГОДИШНИК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ФАКУЛТЕТ ПО НАУКИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО И ИЗКУСТВАТА КНИГА ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ, 2024, стр.:65-89, ISSN (print):2683-1074, doi:<https://doi.org/10.60059/GSU.FNOLPN.117>, Ref

Студията „Приобщаващо образование и културна идентичност при учениците от ромски произход в училищна среда“ от Калоян Дамянов (2024) изследва предизвикателствата и възможностите за приобщаване на учениците от ромски произход в образователната система на България. Основният фокус е върху културните различия, социално-икономическите бариери и тяхното отражение върху образователния процес.

Анализът подчертава значението на културната идентичност и нейната роля в интеграцията на ромските ученици, както и необходимостта от разработване на образователни стратегии, съобразени с тяхната култура и традиции. Използваният качествен методологичен подход включва интервюта, анкети и наблюдения в три училища в София. Основните резултати разкриват, че липсата на културна сензитивност,

недостигът на ресурси и структурната сегрегация са сред основните пречки за ефективното приобщаване.

Студията предлага практически препоръки, включително обучение на учителите за културна компетентност, интеграция на ромската история и култура в учебните програми, както и насърчаване на межкултурния диалог. Авторът заключава, че устойчивото приобщаване на учениците от ромски произход изисква цялостен и дългосрочен подход, който да адресира както индивидуалните нужди на учениците, така и социално-структурните бариери в образователната система.

Г.9.3. Дамянов.К (2022) Социално-педагогическа подкрепа в приобщаващото образование в условията на пандемия, Социално-педагогическа подкрепа в приобщаващото образование в условията на пандемия, издателство: Университетско издателство "Паисий Хилендарски", 2022, ISBN:978-619-202-747-6

Студията „Социално-педагогическа подкрепа в приобщаващото образование в условията на пандемия“ от Калоян Дамянов (2022) изследва влиянието на пандемията от COVID-19 върху приобщаващото образование и социално-педагогическата подкрепа за учениците. Авторът подчертава как внезапното преминаване към електронно обучение изостря съществуващите неравенства, особено сред ученици със специални образователни потребности и от уязвими групи.

Основният акцент е върху логистичните, дидактичните и социално-педагогическите фактори, които оказват влияние върху успешната реализация на обучението от разстояние. Освен това, студията разглежда предизвикателствата пред социално-педагогическата подкрепа, свързани с адаптацията на учениците към новите условия, справянето с психичния стрес и осигуряването на достъп до технологии и ресурси. Анализирани са и примери за хибридни модели на подкрепа, които комбинират присъствени и дистанционни дейности.

Авторът предлага цялостен подход за социално-педагогическа подкрепа, включващ емоционална, информационна и инструментална помощ за учениците, както и развитие на устойчиви механизми за справяне с бъдещи кризи. Заключението подчертава значението на интегрираните усилия на педагози, родители и социални институции за преодоляване на негативните ефекти от пандемията върху образователния процес и личностното развитие на учениците.